

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobkyně: X
sídlem X

proti

žalovanému: Zeměměřický a katastrální inspektorát v Liberci
sídlem Rumjancevova 149/10, 460 01 Liberec

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2022, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Včasně podanou žalobou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, Katastrálního pracoviště Jablonec nad Nisou (dále jen „katastrální úřad“) ze dne 5. 10. 2021, č. j. X, tak, že jeho výrok byl nahrazen novým zněním: „*Nesouhlasu společnosti X, ze dne 6. 9. 2021, s neprovedením obnovy zápisu zástavního práva společnosti X, k pozemkům st.p.č. X, p.č. X, p.č. X, v katastrálním území X, se nevyhovuje, neboť se nejedná o chybu v katastrálním operátu podle ustanovení § 36 katastrálního zákona*“.
2. Katastrální úřad obdržel dne 28. 7. 2021 návrh žalobkyně na opravu chyby v katastrálním operátu. Žalobkyně navrhovala, aby bylo obnoveno zástavní právo k pozemkům st. p. č. X, p. č. X, p. č. X, zapsané v řízeních sp. zn. X, X A X, a následně katastrálním úřadem vymazané v řízení sp. zn. X, na základě rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222.
3. V návrhu žalobkyně tvrdila, že výmaz byl proveden neoprávněně a katastr nemovitostí závažným způsobem pochybil, když jej provedl na základě rozsudku, který žalobkyni vůbec nezavazoval. Dále v návrhu shrnula vývoj vlastnictví k výše popsaným nemovitostem a konstatovala, že zástavní právo bylo zřízeno k zajištění pohledávky žalobkyně. V této souvislosti popsala již ukončená, ale i právě probíhající soudní řízení týkající se této otázky. K návrhu byl mimo jiné přiložen rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 4. 8. 2006, č. j. 9 C 326/2004-135, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 12. 2. 2020, č. j. 53 T 8/2017-1375, a žaloba o určení vlastnického práva k nemovitostem ze dne 23. 7. 2021.
4. Po prověření zápisů v operátu katastru nemovitostí a listin uložených ve spisovém materiálu sp. zn. V-3753/2021-504 katastrální úřad dospěl k závěru, že vklad byl proveden v souladu s rozhodnutím, kterým byl tento vklad povolen. Oznámením ze dne 25. 8. 2021, č. j. X, proto sdělil žalobkyni, že opravu údajů katastru na základě jejího návrhu neprovedl.
5. V odůvodnění oznámení katastrální úřad uvedl, že výše uvedené zástavní právo, zapsané v katastru na základě smlouvy č. X ze dne 08. 06. 1993, bylo z katastru vymazáno vkladem v řízení sp. zn. X. V tomto řízení bylo postupováno na základě rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, podle něž zástavní právo zapsané pro žalobkyni k výše popsaným nemovitostem neexistuje. Katastrální úřad proto dospěl k závěru, že se nejedná o chybu ve smyslu § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), a opravu neprovedl.
6. Dne 6. 9. 2021 byl katastrálnímu úřadu doručen nesouhlas žalobkyně s tím, že se nejedná o chybu v katastru. Doručením nesouhlasu bylo podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve spojení s § 36 odst. 4 katastrálního zákona zahájeno správní řízení ve věci opravy chyby v katastrálním operátu.
7. Katastrální úřad ve správním řízení opětovně přezkoumal postup ve věci a výše označeným prvostupňovým rozhodnutím rozhodl dne 5. 10. 2021 tak, že nesouhlasu s neprovedením opravy nevyhověl, neboť se nejednalo o chybu v katastrálním operátu podle § 36 katastrálního zákona.

8. V odůvodnění rozhodnutí katastrální úřad zrekapituloval dosavadní průběh řízení o opravě chyby, zopakoval důvody neprovedení opravy uvedené v oznámení a po opětovném přezkoumání návrhu dospěl ke shodným závěrům. Dále zdůraznil, že předmětem přezkumu v řízení o opravě chyby není a nemůže být proces rozhodování v řízení o povolení vkladu práva do katastru nemovitostí. Institutem opravy chyby v katastrálním operátu tak nelze zvrátit vklad práva provedeného na základě rozhodnutí o povolení vkladu.
9. Rozhodnutí katastrálního úřadu napadla žalobkyně odvoláním. Odůvodnila jej tím, že katastrální úřad postupoval při rozhodování o vkladu do katastru nemovitostí v rozporu s ustanovením
§ 17 odst. 4 katastrálního zákona, když při posuzování předloženého rozsudku Okresního soudu
v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, nezkontroloval, zda je tento rozsudek závazný také pro žalobkyni, jakožto osobu, v jejíž prospěch je zástavní právo v katastru nemovitostí zapsáno. Dodala, že výrok pravomocného rozsudku je závazný jen pro účastníky řízení. Řízení vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 9 C 281/2013 však bylo vedeno mezi M. K. a společností AB banka a.s. v likvidaci. Nebylo tedy vedeno ve vztahu k žalobkyni, která nebyla účastníkem tohoto řízení, a ve vztahu k ní tak rozsudek nebyl závazný.
10. Žalovaný v odvolacím řízení přezkoumal, zda výmaz zástavního práva ke shora uvedeným nemovitostem provedený v řízení sp. zn. X na základě soudem doručeného rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, byl zřejmým omylem při vedení katastru, tedy chybou, jež může být opravena postupem podle § 36 katastrálního zákona.
11. Dospěl přitom k závěru, že katastrální úřad provedl výmaz tohoto práva z katastru ve vkladovém řízení vedeném pod sp. zn. X, vkladem dle § 12 katastrálního zákona, na základě rozhodnutí o povolení vkladu vydaného dle § 18 katastrálního zákona. V souladu s § 18 odst. 2 katastrálního zákona se rozhodnutí o povolení vkladu zásadně písemně nevyhotovuje. Právní moci takové rozhodnutí nabývá záznamem do spisu.
12. Katastrální úřad proto při posouzení, zda výmaz předmětného zástavního práva z katastru byl zřejmým omylem při vedení katastru, musel vycházet pouze z obsahu listiny, která byla v daném případě předložena ke vkladu do katastru, tedy rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222. Tímto rozsudkem bylo rozhodnuto, že sporné zástavní právo neexistuje. Podle ustanovení § 18 odst. 4 katastrálního zákona není proti rozhodnutí, kterým se vklad povoluje přípustný žádný opravný prostředek, přezkumné řízení, obnova řízení ani žaloba podle ustanovení občanského soudního řádu o řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem. Bránit se lze až proti provedenému vkladu, a to jedině určovací žalobou podanou u civilního soudu, což žalobkyně podle žalovaného učinila, když dne 19. 7. 2021 podala k Okresnímu soudu v Jablonci nad Nisou žalobu na určení existence zástavního práva. O této skutečnosti je ostatně v katastru zapsána poznámka spornosti pod sp. zn. X.

13. Žalovaný zdůraznil, že chybný zápis práva lze v katastru nemovitostí napravit pouze novým vkladem práva. Pouhou opravou chyby v katastrálním operátu v žádném případě nelze dosáhnout téhož. Jediným případem, kdy lze připustit opravu chyby při vkladovém řízení v katastru nemovitostí, je situace, kdy byl vklad, tedy zápis do katastrálního operátu proveden v rozporu s rozhodnutím, kterým byl tento vklad povolen. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že výmaz zástavního práva nebyl proveden v důsledku zřejmého omylu při vedení katastru a požadovanou opravu neprovedl. S rozhodnutím katastrálního úřadu se žalovaný ztotožnil, změnil pouze výrok prvostupňového rozhodnutí z důvodu nutnosti jeho upřesnění.

II. Žaloba

14. V podané žalobě žalobkyně zopakovala své odvolací námitky. Připomněla, že rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, byl vydán v řízení vedeném mezi M. K. jako žalobkyní a společností AB Banka, a.s. v likvidaci jako žalovanou. Rozhodnutí vzešlé z tohoto řízení se tedy týkalo jiných subjektů a žalobkyni nijak nezavazovalo. Dodala, že mezi M. K. a žalobkyní probíhalo obdobné řízení již dříve a skončilo zamítnutím žaloby podané M. K. Podle žalobkyně tedy katastrální úřad rozhodl o výmazu zástavního práva v rozporu s podkladovým rozhodnutím, neboť toto rozhodnutí se týkalo právního vztahu mezi M. K. a společností AB Banka a.s. v likvidaci, nikoli vztahu mezi M. K. a žalobkyní.
15. Dodala, že katastrální úřad je povinen při rozhodování o vkladu do katastru nemovitostí ve smyslu § 17 odst. 4 katastrálního zákona zkoumat, zda vkladová listina splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru a dále, zda je toto rozhodnutí závazné i pro osoby, v jejichž prospěch je právo v katastru dosud zapsáno. Právě v tomto spatřovala žalobkyně pochybení katastrálního úřadu, který nezkoumal, zda je vydaný rozsudek závazný také pro žalobkyni, jakožto osobu, v jejíž prospěch bylo zástavní právo v katastru nemovitostí zapsáno. Podle žalobkyně tedy citovaný rozsudek nemohl být podkladem pro výmaz zástavního práva žalobkyně z katastru nemovitostí. Trvala přitom na svém tvrzení, že chybné údaje se do katastru dostaly zřejmým omylem, a zápis do katastrálního operátu byl proveden v rozporu s obsahem podkladového rozhodnutí. Žalobkyně proto navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

16. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný zopakoval argumentaci použitou již v napadeném rozhodnutí a navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích žalobních bodů, kterými je v duchu dispoziční zásady, jíž je správní soudnictví ovládáno, vázán, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
22. Předmětem projednávané věci je posouzení, zda existují důvody pro provedení žalobkyní požadované opravy údajů katastru ve smyslu § 36 katastrálního zákona.

23. Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona „na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.“
24. V projednávané věci přichází, s ohledem na argumentaci žalobkyně, v úvahu toliko důvod opravy podle písm. a) citovaného ustanovení, tedy důvod spočívající v existenci chybných údajů v důsledku zřejmého omylu při vedení katastru.
25. K problematice oprav katastrálního operátu se váže bohatá rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky ze dne 26. 1. 2012, č. j. 4 Aps 4/2011-68, ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, či ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 As 242/2015-55). Již v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007-103, se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem pojmu „zřejmý omyl“ a dovodil, že „obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti – zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený), tak omyl právní (error iuris – např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem).“
26. V rozsudku ze dne 12. 5. 2016, č. j. 6 As 166/2015-27, pak Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „katastrální úřad je oprávněn (a povinen) opravit pouze takové údaje v katastru, které jsou chybné v důsledku zřejmého omylu. Musí zde tedy existovat rozpor mezi údaji katastru a listinami založenými ve sbírce listin. Zápis v katastru je podmíněn jednak existencí listiny, jednak tím, že tato listina má určitý obsah, ze kterého vyplývá závěr o existenci či neexistenci určitých práv nebo povinností vztahujících se k nemovitosti. Při opravě chybného údaje katastru podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, nemůže katastrální úřad vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo, tedy též posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení. Katastrální úřad může v řízení o opravě chyby katastru činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky.“
27. Ačkoliv se citovaná judikatura vztahuje především k právní úpravě obsažené v dnes již neúčinném § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, lze z ní obecně vycházet, neboť právní úprava opravy chyby byla v téměř nezměněné podobě převzata do současného katastrálního zákona. I v projednávané věci je proto třeba trvat na dříve vysloveném požadavku, aby opravou chyby v katastrálním operátu došlo k nastolení souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, tedy údaji v katastru a údaji dle listin založených ve sbírce. Odstranění rozporů mezi nimi je totiž smyslem a účelem tohoto institutu (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005-125, publ. pod č. 986/2006 Sb. NSS, ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, publ. pod č. 2902/2013 Sb. NSS, nebo ze dne 25. 2. 2011, č. j. 5 As 88/2009-75).
28. Ve zde přezkoumávaném případě nejsou sporné skutkové okolnosti. Katastrální úřad v řízení sp. zn. V-3753/2021-504 přistoupil k výmazu zástavního práva žalobkyně na základě rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222. Proto se na něj žalobkyně obrátila s návrhem na opravu chyby. Podstatou projednávané

věci je tedy otázka, zda je možné takový návrh realizovat v režimu opravy chyby podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.

29. Soud v tomto kontextu připomíná, že katastrální úřady mohou vykonávat státní správu pouze v oblasti správy katastru nemovitostí. Rolí katastrálního úřadu je evidence práv k nemovitostem v katastru na základě předložených listin, nikoli rozhodování v případě nejasností o tom, komu svědčí vlastnické právo (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 22/2013-26 nebo ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 As 242/2015-55). Součástí správy katastru sice nepochybně je také oprava případných chyb v katastrálním operátu ve smyslu § 36 katastrálního zákona, ale tato pravomoc je katastrálnímu úřadu svěřena pouze v situacích, které lze podřadit pod odst. 1 písm. a) nebo b) tohoto ustanovení. V projednávané věci tomu tak nebylo.
30. Již z výše uvedené charakteristiky institutu opravy chyby je zřejmé, že návrh žalobkyně nebylo možné provést. Výmaz zástavního práva žalobkyně byl proveden na základě pravomocného rozsudku soudu. Tuto skutečnost od počátku opakují oba správní orgány, žalobkyně však nadále trvá na tom, aby k nápravě současného stavu došlo postupem podle § 36 katastrálního zákona. Namítala přitom, že rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, nemohl být podkladem pro výmaz zástavního práva, jelikož nebyl závazný pro žalobkyni, tedy osobu, v jejíž prospěch bylo právo v katastru doposud zapsáno. Taková argumentace je však podle názoru soudu mylná. Je totiž třeba striktně následovat smysl institutu opravy chyby. Ten v žádném případě neslouží k nápravě případně věcně nesprávného rozhodnutí o povolení vkladu. Takový závěr by zcela odporoval logice vkladového řízení (srovnej již citovaný rozsudek Nejvyššího správního ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 As 242/2015-55).
31. Katastrální úřad vede správní řízení, v němž rozhoduje, zda provedení vkladu povolí, pouze před provedením vkladu, a pouze na základě pravomocného rozhodnutí o povolení vkladu může vklad provést. Z toho plyne, že katastrální úřad je při provádění vkladu vázán pravomocným rozhodnutím o jeho povolení. Pokud takové rozhodnutí existuje, musí podle něj vklad provést, v opačném případě jej provést nesmí. Podle § 18 odst. 4 katastrálního zákona proti rozhodnutí, kterým se vklad povoluje, nejsou přípustné opravné prostředky. Bránit se lze až proti provedení vkladu, a to jedině určovací žalobou podanou u civilního soudu. Za této situace nelze v žádném případě dovozovat, že opravy věcně nesprávného rozhodnutí o povolení vkladu, respektive vkladu práva provedeného v souladu s tímto rozhodnutím, lze dosáhnout za pomoci opravy chyby podle § 36 katastrálního zákona.
32. Pokud tedy žalobkyně namítala, že omyl při vedení katastru způsobilo provedení řízení před Okresním soudem v Jablonci mezi jinými účastníky, a z něj vzešlé rozhodnutí nebylo pro žalobkyni závazné, pak zřejmě brojí proti skutečnosti, že nebyla účastníkem tohoto soudního řízení. Tomu ostatně odpovídá i závěrečná pasáž žaloby, v níž uvádí, že je rozhořčena tím, že bylo rozhodování o jejích právech bez jejího vědomí. Takové námitky však skutečně nenáleží k posouzení, natož k nápravě katastrálnímu úřadu. Katastrální úřad, jak již bylo uvedeno výše, nemá pravomoc v řízení o opravě chyby přezkoumávat zákonnost soudních rozhodnutí a řízení jejich vydání předcházející. Žalobkyni tedy nezbývá, než podat žalobu na určení existence zástavního práva k civilním soudům, což ostatně podle spisové dokumentace již sama učinila.

33. Zdejší soud závěrem konstatuje, že zmíněný institut neslouží ani k nápravě případných procesních vad vzniklých v řízení o provádění vkladu. Jak již bylo řečeno, slouží pouze ke zkoumání rozporu mezi údaji katastru a listinami založenými ve sbírce listin. Přezkoumáván nemůže být proces rozhodování v řízení o povolení vkladu práva do katastru nemovitostí. Katastrální úřad tedy mohl posuzovat pouze to, zda existuje rozpor mezi pravomocným rozhodnutím soudu, na jehož základě došlo k výmazu zástavního práva žalobkyně, a skutečně provedeným vkladem. Takový rozpor ve zde přezkoumávané věci nenastal, jelikož rozsudkem Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 7. 4. 2021, č. j. 9 C 281/2013-222, bylo pravomocně rozhodnuto o neexistenci zástavního práva žalobkyně.

V. Závěr a náklady řízení

34. Z uvedených důvodů shledal soud žalobu nedůvodnou a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítnul. O žalobě rozhodoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili a soud neshledal potřebu doplňovat dokazování.
35. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalovaný správní orgán, ten ovšem náhradu nákladů nežádal, ostatně mu ani žádné náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 13. října 2022

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu